

Статистичко истражување за цените на репродукциониот
материјал, средствата за работа и услугите извршени во
земјоделството

Ц_3Е.Ц.И_М_МК_2024_12

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

1	Контакт
Државен завод за статистика,	
1.1	Организација/ институција за контакт
Државен завод за статистика	
1.2	Организациска единица за контакт
Одделение за цени.	
1.3	Лице за контакт
Виолета Миланова	
1.4	Звање на лицето за контакт
советник	
1.5	Поштенска адреса
ул. „Даме Груев“ бр. 4, 1000 Скопје, Република Северна Македонија	
1.6	Електронска адреса
violeta.deleva@stat.gov.mk	
1.7	Телефонски број
00389 34 349 646	
1.8	Факс
00389 2 3111 336	
2	Ажурирање метаподатоци
2.1	Последна потврда на метаподатоците
12/06/2025	

2.2	Последна објава на метаподатоците
12/06/2025	
2.3	Последно ажурирање на метаподатоците
12/06/2025	
3	Статистичка презентација
3.1	Опис на податоците
Индекси на инпутот (вкупно), индекси на цените на стоките и услугите за тековна потрошувачка во земјоделството (инпут 1) и индекси на цените на стоките и услугите наменети за инвестирање во земјоделството (инпут 2).	
3.2	Систем на класификации
- Национална класификација на дејностите - НКД Рев.2. - Номенклатура на земјоделски производи, производи на шумарството, ловот и риболовот и услуги поврзани со нив, НЗШРУ. - Национална номенклатура на индустриски производи, ННИП.	
3.3	Опфат на сектор/и
Опфат на сектор: -G/E-Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и моторцикли, -оддел 46-Трговија на големо, -оддел 47-Трговија на мало.	
3.4	Статистички концепти и дефиниции
Под цени на реализирани производи се подразбираат цените по кои трговијата на големо и на мало и производителите на сировини ги продаваат на земјоделските претпријатија и на индивидуалните земјоделски производители во местото на продавачот. Трговскиот рабат и регресот кој го одобрува трговијата на големо не се вклучуваат во продажната цена. Вредноста на амбалажата која посебно се калкулира, исто така се одбива од продажната цена. Во продажната цена не се вклучува данокот на додадена вредност (ДДВ). Цената се зема од ценовникот за реализирани производи и услуги што важел во периодот за кој се составува извештајот.	
3.5	Статистичка единица
Извештај единици: Деловните субјекти кои припаѓаат на секторот G/E (оддел 46; 47). Единици на набљудување: Репродукциониот материјал, средствата за работа и услугите извршени во земјоделството според Номенклатура на земјоделски производи, производи на шумарството, ловот и риболовот и услуги поврзани со нив (НЗШРУ) и Национална номенклатура на индустриски производи (ННИП).	

3.6	Статистичка популација
Репродукциониот материјал, средствата за работа и услугите извршени во земјоделството (според НЗШРУ и ННИП) на деловните субјекти кои припаѓаат на секторот G/E (оддел 46; 47).	
3.7	Референтна област
НТЕС 1 и 2 (Република Северна Македонија).	
3.8	Временска покриеност
Од јануари 2005 година (2020 = 100), според НКД Рев.2.	
3.9	Базен период
2020=100	
4	Единица на мерење
Индекси.	
5	Референтен период
Месец.	
6	Институционален мандат
6.1	Законски акти и други договори
-Национални: <u>Закон за државна статистика</u> („Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/1997, 21/2007, 51/2011, 104/2013, 42/2014, 192/2015, 27/16, 83/18, 220/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.31/20) <u>Програма за статистички истражувања 2023 - 2027</u> („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.29/23) -Меѓународни: <u>Handbook for EU Agricultural Price Statistics, 2020</u>	
6.2	Споделување на податоци
Податоците објавуваат во Макстат базата на податоци.	
7	Доверливост
7.1	Доверливост - политика
1. Заштитата на индивидуалните податоци е регулирана со <u>Законот за државна статистика</u>	

2.Основните принципи и активности, што се преземаат за да се обезбеди доверливоста на податоците се опишани во Политиката за статистичка доверливост

7.2 Доверливост - третирање на податоците

Во согласност со член 38 од Законот за државна статистика (<https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika/>) и Политиката за доверливост (<https://www.stat.mk/mk/za-nas/politiki-i-strategii/politika-za-statistichka-doverlivost/>), индивидуалните податоци не се објавуваат.

8 Политика за објавување

8.1 Календар на објавување

Датумот на објавување на податоците се утврдува во Календарот за објавување на Соопштенија, кој се ажурира квартално.

8.2 Пристап до Календарот на објавување

Календар на објавувања

8.3 Кориснички пристап

Сите корисници имаат истовремен (еднаков) пристап до статистичките податоци: ова значи дека датумите за објавување на статистичките податоци се претходно јавно објавени и никој корисник нема пристап до официјалните статистички податоци пред нивното објавување. Статистичките податоци прво се објавуваат во едицијата „Најнови соопштенија “ на ВЕБ страницата на Државниот завод за статистика во 12.00 часот.

9 Фреквенција на дисеминација

Месечна

10 Достапност и јасност

10.1 Соопштенија

Во согласност со Стратегијата за дисеминација

Соопштенијата се објавуваат месечно и истите се достапни на ВЕБ страницата на ДЗС во поглавјето:Најнови соопштенија - Индекси на цени во земјоделството

10.2 Публикации

Месечен статистички извештај

Статистички годишник

10.3	Онлајн база на податоци
МАКСтат-базата на податоци - цени. https://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/ Број на прегледи на податочните табели од МАКСтат =496	
10.4	Пристап до микроподатоци
Користењето на микроподатоци за надворешни корисници е можно само за истражувачки цели и се врши во согласност со Законот за државна статистика (член 41, член 42 и член 43). Пристапот до анонимизирани микроподатоци е дефиниран со интерна процедура на Државниот завод за статистика „ <u>Пристап до анонимизирани микроподатоци за научно-истражувачки цели</u> ”.	
10.5	Друго
По барање на корисниците, податоците се подготвуваат и во форма согласно нивните потреби.	
10.6	Документација за методологијата
Методолошко објаснување, е објавено на интернет страницата на ДЗС http://www.stat.gov.mk/MetodoloskiObjasSoop.aspx?id=43&rbrObl=15	
10.7	Документација за квалитетот
По конечната обработка и дисеминација на податоците се подготвува Извештај за квалитет. Извештајот е подготвен во согласност со интерните прирачници и е наменет само за интерна употреба. Последен доставен Извештај за квалитет до Евростат е за 2014 година.	
11	Управување со квалитет
11.1	Обезбедување на квалитетот
Квалитетот на процесите и продуктите, во Државниот завод за статистика се обезбедува со почитување на Европскиот Кодекс за работа на европската статистика (https://www.stat.mk/mk/za-nas/kvalitet/kodeks-za-rabota-na-evropskata-statistika/) и Рамката за оценка на квалитетот во рамките на Европскиот статистички систем (https://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4392716/ESS-QAF-V1-2final.pdf/bbf5970c-1adf-46c8-afc3-58ce177a0646). Критериумите за квалитет се утврдени и во Законот за државна статистика во член 46 и член 4в (https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika/).	
11.2	Оценка на квалитетот
Државниот завод за статистика ги реализира статистичките активности во согласност со Статистичкиот бизнис процес модел, кој се базира на меѓународниот модел - Генерички статистички бизнос процес модел (Generic Statistical Business Process Model-GSBPM).	

Примената на овој модел, како и примената на меѓународните стандарди во статистичката продукција обезбедуваат високо ниво на точност и споредливост на податоците.

12 Релевантност

12.1 Потреби на корисниците

Податоците за индексите на продажните цени на производителите на земјоделски производи се користат и од страна на бизнис заедницата и од страна на Владата:

- како економски индикатор:

Индексите ги покриваат ценовните движења со што се овозможува да се предвидат соодветните промени во цените во трговијата. Тие може да се јават како почетен индикатор на инфлациските притисоци во економијата.

Овие податоци се користат при формулирањето на фискалната и монетарната политика.

- како дефлатор на други економски серии:

Индексите се користат за да се прилагодат другите економски временски серии на промените на цените.

Индексите се користат за споредба со други држави.

12.2 Задоволство на корисниците

Почнувајќи од 2009 година, Државниот завод за статистика на секои три години спроведува Анкета за задоволство на корисниците.

12.3 Комплетност

Во однос на индикаторите кои се предвидени според Handbook for EU Agricultural Price Statistics Version 2.0 March 2008, ДЗС обезбедува околу 80% од нив.

13 Точност и веродостојност

13.1 Свкупна точност

Методологијата на истражувањето и начинот на прибирање на податоците обезбедуваат солиден опфат и точност на податоците.

13.2 Примерочни грешки

Не е применливо.

13.3 Непримерочни грешки

Грешки во опфат: Во ова статистичко истражување се обезбедува 100% опфат. Давателите на податоци навреме се потсетуваат за исполнување на својата обврска. Кога во тековниот месец нема реализација на одреден производ (цената во таков случај е 0), се врши импутација на цената на конкретниот производ од претходниот месец. Сите податоците за ова статистичко истражување се прибираат со статистички образец (административни извори не се користат).

Грешки при мерење: Нема појава на грешки при прибирање на податоците. Разликите во вредностите на прибраните со вистинските податоците тековно се обработуваат и не се врши мерење на истите.

Грешки во обработката: Во апликацијата за обработка се имплементирани правила за контроли и пресметки на излезните податоци. Прибраните податоци за продажните цени, при внесувањето, логички се контролираат, се проверуваат отстапувањата на цените во однос на претходниот месец, се контактираат извештајните единици, се проверуваат и анализираат излезните податоци. Не се врши мерење на грешки при обработката на податоците.

Грешки при неодговор: Ова статистичко истражување обезбедува целосен опфат, грешки во неодговор нема.

Грешки во моделот за суперконтрола: Не е применливо.

14	Навременост и точност
14.1	Навременост
Индексите на цени на производителите на земјоделски производи, се објавуваат најдоцна 30 дена по завршувањето на референтниот период како дефинитивни податоци.	
Временска разлика до дефинитивните резултати = T+30	
14.2	Точност
Податоците се објавуваат на денот, што е утврден (најавен) во Календарот за навременост.	
Временска разлика на објавување на соопштението (просечно месечно) = 0 денови.	
15	Кохерентност и споредливост
15.1	Географска споредливост
Постои географска споредливост на дисеминираните податоци на национално и регионално ниво, како и споредливост со ЕУ земјите.	
15.2	Временска споредливост
Временска серија од јануари 2005 (2020=100) и нема прекин на временската серија.	
Број на референтни периоди во временската серија =240.	
15.3	Меѓудоменска кохерентност
Кохерентност меѓудоменска е обезбедена делумно.	
15.4	Внатрешна кохерентност
Внатрешната кохерентност на податоците е обезбедена.	
16	Трошок и оптовареност

Не се пресметува.	
17	Ревизија на податоците
17.1	Политика за ревизија на податоците
Ревизијата на податоците се прави во согласност со <u>Политиката за ревизија на ДЗС</u>	
17.2	Практика за ревизија на податоците
Податоците се дефинитивни (конечни) кога првпат се објавуваат. Ревизија на податоците се прави со промена на базната година и со промена на номенклатурите. Ребазирањето на серијата на податоци пресметани со старата базна година се врши кога секој поединечен месечен индекс се множи со коефициентот кој служи како фактор за ребазирање (Chain factor), а со тоа серијата на податоци се прилагодува (ребазира) на новата базна година.	
18	Статистичка обработка
18.1	Извори на податоци
Ова статистичко истражување е примерочно истражување. Примерокот на репродукциониот материјал, средствата за работа и услугите извршени во земјоделството се бира од деловните субјекти кои го пополнуваат ""Тримесечниот извештај за набавни цени на репродукциониот материјал, средствата за работа и услугите во земјоделството"" (Ц.52), 2020 година. Примерокот на деловните субјекти од секторот G/E (одделите 46, 47) кои работат со репродукциониот материјал, средствата за работа и услугите извршени во земјоделството се бира од Статистичкиот деловен регистар од 2020. Месечниот извештај за цените на репродукциониот материјал, средствата за работа и услугите извршени во земјоделството, (ЗЕ.Ц.И) ги покрива деловните субјекти од секторот G/E (одделите 46, 47) кои ги продаваат репродукциониот материјал, средствата за работа и вршат услуги во земјоделството.	
18.2	Фреквенција на прибирање податоци
Месечна.	
18.3	Прибирање на податоците
Податоците за цените на репродукциониот материјал, средствата за работа и услугите извршени во земјоделството се прибираат со статистичкиот прашалник: „Месечен извештај за цените на репродукциониот материјал, средствата за работа и услугите извршени во земјоделството“ (ЗЕ.Ц.И). Податоците за месечните продажни цени на 15-ти за тековниот месец се пополнуваат и се доставуваат до ДЗС најдоцна до 30-ти во месецот.	
18.4	Проверка на податоците

Проверка на податоците се врши во согласност со дефинираните критериуми за контрола.

Проверка на податоците се врши пред и по нивното внесување. За отстапувањата се контактираат извештајните единици. Проверка се врши и на готовите индекси пред нивното објавување.

18.5 **Компилирање податоци**

Едитирање: Статистичкото истражување се спроведува месечно, на база на примерок. Прибирањето на податоците се врши преку Регионалните одделенија за статистика, а контролата и обработката на податоците се врши во Централниот завод.

Импутација: Се врши импутација на неодговорите со податокот од претходниот период.

Пондери: За пондерирање се користи тригодишен просек од меѓуфазната потрошувачка, добиена од Економските сметки во земјоделството, за секој производ кој ќе се следи во наредниот период од 5 (пет) години. Пондерите се менуваат секоја петта година.

18.6 **Прилагодување**

Не е применливо, не се врши прилагодување на временската серија и сезонско прилагодување на податоците.

19 **Коментар**

Нема коментар.

A.1 **Анекси**